

Den 1.5.3. / 480-2016

Ann-Christine Sjösten

Från: Jennie Wiborgh
Skickat: den 12 maj 2016 09:09
Till: Remiss SD09 Norrmalm; Administration SD12 sd12registraturet; Funktion SD24
REMISS_24; Funktion SD23 Hagersten-Liljeholmen officiella postlada
Ämne: Planärende på samråd - Kolkajen, del av Norra Djurgårdsstaden, del av Hjorthagen 1:3
m.fl. Diariernr: 2013-01629

Planärende på samråd

Diariernr: 2013-01629

Projektnamn: Kolkajen, del av Norra Djurgårdsstaden, del av Hjorthagen 1:3 m.fl.

Samråd startar: 2016-05-12

Samråd slutar: 2016-06-23

Samrådsmöte 2016-05-26 14:00 - 19:00

Kommentar: samrådsmöte i Hjorthagen i form av öppet hus

Visningslokaler: Stadsbyggnadskontoret, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, Fyrkanten. Planförslaget visas även
Hjorthagens bibliotek de tider då lokalen har öppet, samt på Stadsbyggnadskontorets hemsida,

[Läs mer](#)

En intention i planförslaget är att skapa offentliga platser som kan locka en bred grupp boende och besökare, varför samrådsgruppen utökas till att inkludera stadsdelar längs röda linjens tunnelbana. Som en del av arbetet med social konsekvensbeskrivning (SKB) har intervjuer gjorts med skolungdomar längs röda linjens tunnelbana med syftet att fördjupa ungdomsperspektivet i planarbetet. Syftet med utökad dialog och intervjuerna har varit att samla in information om inofficiella mötesplatser, attityder och upplevelser av området.

*Med vänliga hälsningar,
Stadsbyggnadskontoret*

Pågående planarbete

Diarienum
2013-01629

Projektnamn
Kolkajen, del av Norra Djurgårdsstaden, del av Hjorthagen 1:3 m.fl.

Beskrivning
Utvveckling av Kolkajen med ny stadsbebyggelse, del av Norra Djurgårdsstaden

Stadsdel
Hjorthagen

Stadsdelsnämnd
Östermalm

Planinnehåll
Bostäder 1200 st varav
1200 st ospecificerat boende

Byggherre

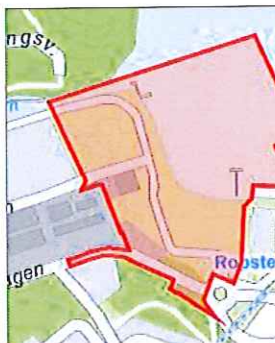
Strategiska frågor

Planerad byggstart (År-kvartal)

-

Handläggare
Stadsbyggnadskontoret: Emma Castberg
Exploateringskontoret: Britta Eliasson

[Se alla handlingar](#)



[Visa gällande planer på karta](#)
[Visa pågående planer på karta](#)

Samråd och utställningar

Samråd 2016-05-12 - 2016-06-23
Samrådsmöte 2016-05-26 14:00 - 19:00
Kommentar: samrådsmöte i Hjorthagen i av öppet hus

Visningslokaler:
Stadsbyggnadskontoret, Tekniska Nämnden
Fleminggatan 4, Fyrkanten. Planförslag
även Hjorthagens bibliotek de tider då lo
har öppet,
[Lämna synpunkter](#)

Planprocessen

Plan Normalt utan programsamråd
Klicka på något skede för att visa mer information

Förstudie/Markanvisning

Startskede

[Handlingar](#)

Planskede

Mobilitetsindex... (4,63 MB)
Övergripande... (938,38 KB)
Grönytefaktor... (121,28 MB)
Grönytefaktor... (21,43 MB)
Handlingsprogram... (8,68 MB)
Handlingsprogram... (9,75 MB)
SKB... (3,27 MB)
Sociotopstudie... (22,18 MB)
Teknisk beskrivning... (1,34 MB)
Undersökningsrapport... (17,86 MB)
Åtgärdsutredning... (5,58 MB)
Riskutredning (111,41 MB)
Naturmiljöutredning... (207,72 MB)
Fördjupning av... (6,87 MB)
fotomontage till... (42,73 MB)
Dagsvattenstrategi... (5,38 MB)
Beräkningar av... (2,3 MB)
Arbetsätt... (3,98 MB)
Bakterier i... (2,55 MB)
Bullerutredning... (5,82 MB)
PM Geoteknik... (836,33 KB)
PM Skugga Vind, maj... (2,52 MB)
Plankarta sdp (2,34 MB)
Planbeskrivning... (10,57 MB)
Samrådsbrev (439,04 KB)

Utställning / Granskning

Godkännande/Antagande

Överklagande (valbart)

Laga kraft

För att kunna öppna dokumenten krävs
programmet Acrobat Reader som är gratis
ladda hem.

[Ladda hem Acrobat Reader](#)

Dnr 1.5.2./ 480-2016

Enligt sändlista

**Inbjudan till samråd om förslag till detaljplan för
del av Norra Djurgårdsstaden – Kolkajen, del av
fastigheten Hjorthagen 1:3 m.fl., i stadsdelen
Hjorthagen, S-Dp 2013-01629**

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett detaljplaneförslag som innebär att området kring Kolkajen i Hjorthagen, Norra Djurgårdsstaden utvecklas med ny stadsbebyggelse. Utvecklingen innebär omvandling av tidigare industrimark och utbyggnation i vatten. Planförslaget innehåller ca 1200-1400 nya bostäder, 2 förskolor och ca 3000 kommersiella lokaler samt parker, torg, kajer och en vattenarena. Intentionen är att etablera goda mötesplatser, som kan locka en bred grupp boende och besökare närmast Värtans vatten.

För utbyte av information och synpunkter inbjuds härmed till samråd enligt PBL 5 kap 11 § PBL (2010:900).

Samrådsmöte i form av öppet hus kommer att hålla den 26 maj, kl. 14:00 - 19:00 i ett tält intill den gamla tjärfabriken på kajen. För närmare beskrivning se sista sidan.

Planförslaget visas under tiden 12 maj – 23 juni 2016 i FYRKANTEN i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4 under husets ordinarie öppettider. Kopior av handlingarna kan erhållas mot avgift på Stadsbyggnadsexpeditionen i Tekniska Nämndhuset. Planförslaget visas även i Hjorthagens bibliotek, de tider då lokalen har öppet samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Förslaget har upprättats med utökat förfarande och kungjorts på kommunens anslagstavla och annons i ortstidning.

Eventuella synpunkter på planförslaget lämnas skriftligen och ska senast den 23 juni 2016 ha inkommit till

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.seStockholms stadsbyggnadskontor
Registraturen
Box 8314
104 20 StockholmAlternativt via e-post: stadsbyggnadskontoret@stockholm.se

Ange ärendets diarienummer

Emma Castberg

De uppgifter du lämnar till stadsbyggnadskontoret behandlas enligt reglerna i personuppgiftslagen (PUL).

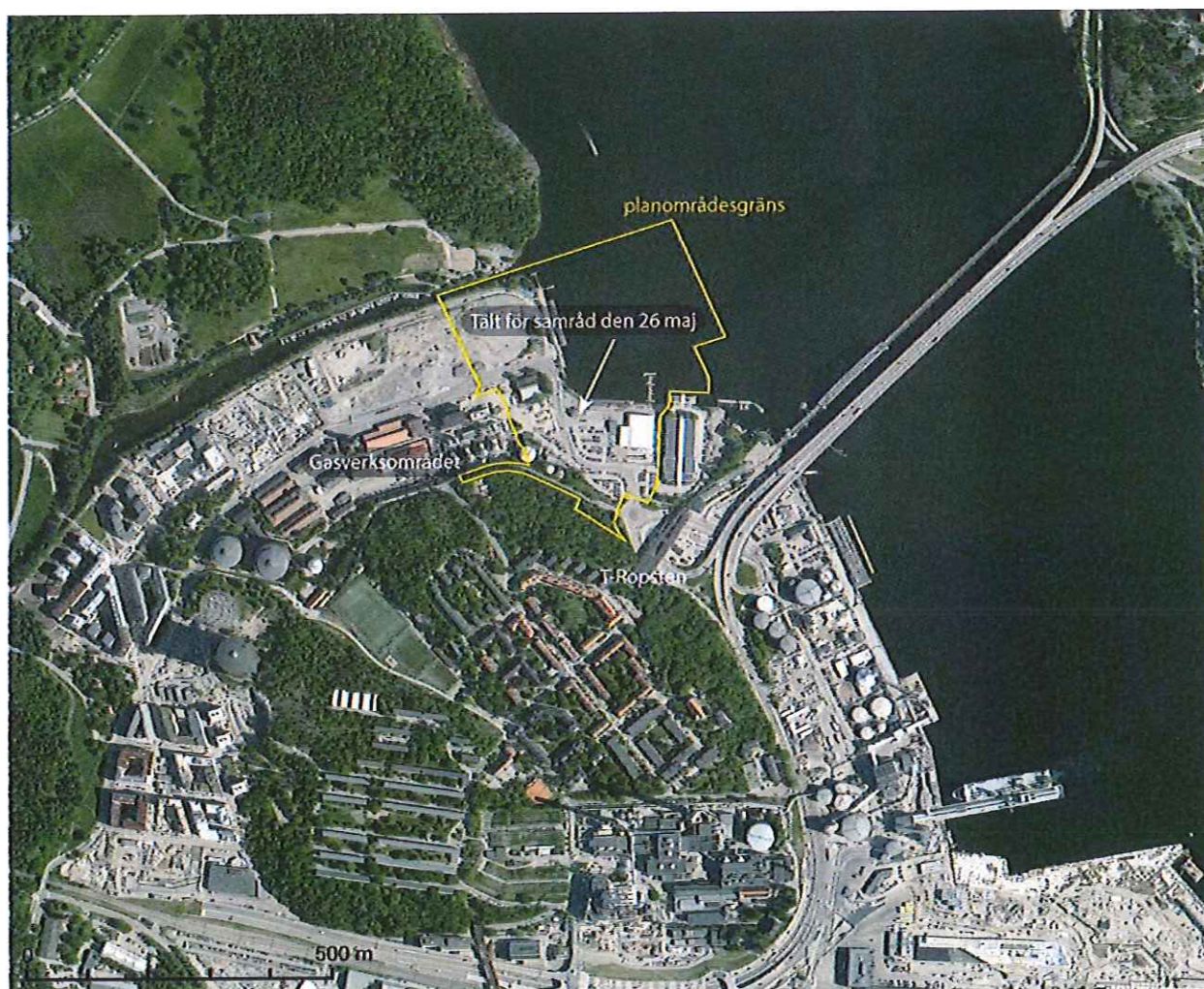
Sändlista

Länsstyrelsen, avdelningen för planfrågor
Lantmäterimyndigheten i Stockholms kommun
Hyresgästföreningen, Region Stockholm
Exploateringskontoret
Fastighetskontoret
Miljöförvaltningen
Östermalms stadsdelsförvaltning
Norrmalms stadsdelsförvaltning
Södermalms stadsdelsförvaltning
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning
Stadsdelsförvaltning Skärholmen
Trafikkontoret
Stockholm Vatten AB
Fortum Distribution AB
AB Fortum Värme
Stockholm Gas AB
Storstockholms Brandförsvär
Rådet för funktionshindersfrågor vid stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden
Trafikverket
Försvarsmakten
Luftfartsverket
Sakägare enligt fastighetsförteckning
Trafikförvaltningen
Idrottsförvaltningen
Utbildningsförvaltningen
PostNord Sverige
SLL Tillväxt- miljö och regionplanering
Stockholms Läns landsting
FUT/Förvaltning för utbyggd tunnelbana, SLL
SISAB, Skolfastigheter i Stockholm
Sjöfartsverket
Skönhetsrådet
Stockholms Hamnar AB
Stockholms Stads Parkerings AB
Stockholms Stadsmuseum
Stockholms Studentbostäder
Stockholms studentkårers centralorganisation SSCO
Stokab

Svensk Handel
Naturvårdsverket
Naturskyddsföreningen Stockholms län
Naturskyddsföreningen i Stockholm
Skanova
Lidingö stad
Kungliga Djurgårdens Förvaltning
Företagargruppen Norra Djurgårdsstaden
Djurgårdens hembygdsförening
Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening
Förbundet för Ekoparken
Föreningen Hjorthagen
Föreningen Östermalm
Samfundet S:t Erik
YIMBY
Boendeförening i NDS-HIND

För kännedom:

Stadsbyggnadsroteln, Stadshuset
Namnberedningen
Stadsmättningsavdelningen, Geodata Produktion
(stompunkter.sbk@stockholm.se)
Stadsmättningsavdelningen, Geodata Produktion
(baskarta.sbk@stockholm.se)
Stadsmättningsavdelningen, SBK SM Plangrupp
(sm.plangrupp.sbk@stockholm.se)
Stadsbyggnadsexpeditionen
Receptionen i Tekniska Nämndhuset



Dnr 2013-01629 tillhörande samrådshandling maj 2016

Återkoppling tidig dialog om allmänna platser

Detaljplan Kolkajen

stockholm.se/kolkajen

Denna utredning/detta PM behandlar området Kolkajen-Ropsten som en helhet. Några stora, avgörande frågor kvarstår dock att lösa inom delområdet Ropsten, varför den detaljplan som nu är på samråd endast behandlar delområdet Kolkajen.

Återkoppling på tidig dialog om allmänna platser

KOLKAJEN: FÖRSLAG, KOMMENTARER, BEDÖMNINGAR OCH SVAR



Under hösten 2015 genomfördes en tidig medborgardialog om allmänna platser i Hjorthagen vid området närmast vattnet. Dialogen genomfördes med enkätundersökning på plats i Hjorthagen. Dessutom fanns möjlighet att på egen hand utforska och kommentera en 3D-modell av det planerade området på stadens webbplats. Många bra förslag och idéer samlades in och har påverkat den fortsatta utvecklingen av områdets stadspark, vattenarena och kajstråk.

Det är en tydlig prioritering i dialogen att det ska vara lätt att ta sig mellan de gamla och nya delarna av området. I den fortsatta planeringen av området ska stadsparken som binder samman Hjorthagen med nationalstadsparken fortsätta hela vägen uppför slänten till de befintliga bostadskvarteren.

I stadsparken föreslås nu ett café som inte fanns med i tidigare förslag. Den del av parken som ligger närmast bron mot nationalstadsparken blir ett område för att fika och ta det lugnt.

Ett tydligt intresse för spontanidrott visade sig under dialogen. Därför utreds nu möjligheten till bollspel ovanpå det gamla laboratoriet, liksom skateaktivitet på lämpliga platser i området. Tjörkajsparken har fått ett fokus på lek och spontansportaktiviteter.

Kajpiren har fått en restaurang medan vattenarenan fått ha ett tydligare fokus på avkoppling, bad och annan fritidsaktivitet. Det fanns ett tydligt intresse för kanot- och kajakpaddling och därför finns det i förslaget nu möjligheter för uppläggning av kanoter i kanalen.



Förslag och kommentarer från medborgardialog = blå text

Svar och kommentarer från Stockholms stad = svart text

Det här häftet är en sammanfattning av de synpunkter och förslag som samlades in under den tidiga medborgardialogen om utvecklingen av Kolkajen-Ropsten i Hjorthagen, som genomfördes i september 2015. Synpunkterna samlades dels in på webbplatsen, dels genom skriftliga enkäter på plats i dialogpaviljongen som stod på Hjorthagstorget den 3–5 september 2015. Eftersom det här är en sammanställning av många enkäter finns inte varje formulering från dialogen redovisad och ibland är synpunkterna motstridiga.

Svar och kommentarer har sammanställts med hjälp av stadens projektgrupp för Kolkajen-Ropsten med representanter från exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret. Svaren tar hänsyn till de stora dragen i frågeställningarna och ger en samlad bedömning av synpunkter både för och emot vissa förslag.

Stadsparken

Med tanke på att nationalstadsparken ligger precis intill tycker jag att man planerar parken så att den blir så liten som möjligt och istället lämnar plats för fler bostäder.

Vad har hänt sedan dialogen?

En lugnare del av stadsparken med ett nytt café har förts in i förslaget.

I den fortsatta utvecklingen av området kommer parken dessutom att få fler ytor för olika typer av spontana fritidsaktiviteter.

Då kommer stadsparken även att få en fortsättning, en ramp och en upprustad stig hela vägen upp för Hjorthagsberget.

Hela området bebyggs tätt och koncentrerat för att få plats med så många bostäder som möjligt. Det finns även behov av flera olika typer av park och natur i staden. Vi tror att naturen i stadsparken och nationalstadsparken fyller väldigt olika funktioner. Stadsparken planeras för många olika funktioner och ska fungera som mötesplats både för barn, ungdomar, vuxna och äldre. Samtidigt fungerar stadsparken som ett viktigt ekologiskt spridningssamband så att eklevande insektsarter ska kunna ta sig mellan Hjorthagsberget och nationalstadsparken.

Stadsparken bör gestaltas hela vägen upp till Hjorthagen för att förstärka sambandet mellan de två stadsdelarna.

I detaljplanen för Gasverket östra ingår ett förslag med en ramp från stadsparken upp till Hjorthagsberget och där fortsätter den i form av en upprustad stig genom skogspartiet. Vi tar med oss förslaget om en sammanhållen gestaltning i fortsatt arbete.

Passa på och bygg en riktig simhall. Kanske i kombination med en ishall så att överskottsvärmen från ishallen kan användas för att värma upp simhallen.

GIH-badet ligger knappt 2 km bort och därför prioriteras inte en simhall i Kolkajen. Istället prioriteras tät stadsbebyggelse, och fler bostäder, som kompletteras med en vattenarena – ett inspirerande och väl utformat badområde i Värtans vatten.

Samlade önskemål för stadsparken

En riktig park med planteringar, många typer av träd och växter, fontän, spännande platser och mycket sittplatser. Vintergrönt och med aktivitetszoner, och gärna fruktträd för alla att plocka av.

Parken ska innehålla mycket, delar av den kommer att färdigställas i senare etapper. Det kommer att finnas möjlighet till aktiviteter som riktar sig till många grupper – lek för barn i olika åldrar, ytor för ungdomshäng med torg, sitttor och eventuellt en spontanbollyta om det finns plats. En annan del av stadsparken är en stor grön och frodig park med gräsmattor och planteringar.

"Parkbänkar i all ära men folk sitter inte på dem nuförtiden."

Ytor för skate/bollspel är under utredning. Byggs de inte i stadsparken så blir det sannolikt i närliggande parker.

Det blir stor variation i växtmaterialet: blommande perenner, mindre och större buskar, fuktälskande växter och många olika trädslag – tall, ek, blommande prydnadsapel etc. Möjligheten till fruktträd med självplock kommer att utredas. Det kommer att finnas fågelbad, "bäck" och många sittplatser i olika lägen – soligt, lugnt, med utsikt etc.

Bilfritt och tydliga cykelleder runt och genom parken. I övrigt enbart fotgängare. Ingen cykelled längs vattnet, den bör reserveras för gående och barnvagnar.

"Bilfritt och tydliga cykelleder. I övrigt enbart fotgängare."

Området planeras för att vara nästintill bilfritt, vilket möjliggörs genom att all boende- och besöksparkering förläggs till ett bergrumsgarage i Hjorthagsberget. Det kommer att finnas möjlighet att stanna bilar på kvartersgatorna för att lasta av och på, men ingen parkering. Gatorna utformas som vistelseytor snarare än transportytor. Det blir dock trafik på Bobergsgatan som försörjer hela området. Den går genom stadsparken. Det kommer inte att vara möjligt för motorfordon att köra inne i parken.

Cykelleder kommer inte att gå genom parken eftersom det medför en säkerhetsrisk och begränsar utnyttjandet av parken. Pendlingscykelstråket löper utmed Bobergsgatan och ut mot nya lilla Lidingöbron. En ny bro vid stadsparken kommer att vara en viktig koppling över Husarviken för fotgängare och cyklar. Kajstråken blir också öppna för cykling på de gåendes villkor.

"Ett område som är öppet, upplyst och känns tryggt. Öppna ytor i kombination med sociala platser för möten och lugn. Aktiviteter som leder till rörelse större delen av dygnet. Underlätta för människor att vara där och se till att det är tillgängligt och trivsamt. Undvik för mycket betong."

Ett område som är öppet, upplyst och känns tryggt. Öppna ytor i kombination med sociala platser för möten och lugn. Aktiviteter som leder till rörelse större delen av dygnet. Underlätta för människor att vara där och se till att det är tillgängligt och trivsamt. Undvik för mycket betong.

Öppna ytor, god belysning, god översikt och många människor ska säkerställa tryggheten. Parken är kringgärdad av bostadsbebyggelse som bidrar med "allmän bevakning". Parken görs tillgänglig genom

plana ytor som kan nås utan trappsteg. Där det behövs anläggs ramper och gångvägar i tillgänglighetsanpassade lutningar.

Stadsparkens strategiska placering och en medveten placering av aktiviteter gör att den inte kommer upplevas som ödslig eller ha några "glömda ytor". Närheten till Gasverket och servering i "finparken" bidrar till befolkning många timmar under dygnet. Gatorna intill parken är livligt trafikerade och väl upplysta.

En del planerade aktivitetsytor kräver hållbar beläggning i form av exempelvis betong, asfalt, grus eller gummi. De kommer att balanseras av gröna, frodiga och lugna parkytor.

Förslag om aktiviteter i stadsparken:

- *Levande park – lekpark, solstolar och plats för picknick*
- *Caféer och barer*
- *Plats för ungdomar*
- *Genusperspektiv på aktiviteter*
- *Möjlighet till spontanidrott som beachvolley/boule/fotboll*
- *Skatepark*
- *Inbjudande och funktionellt utegym*
- *Simhall för träning, med glasväggar och utsikt mot vattnet – inspiration till rörelse och uteliv.*
- *Pulkabacke som under sommaren kan bli sittplatser för scen*
- *Damm som kan frysas vintertid*

Utrymmet i stadsparken är begränsat och en prioritering har gjorts på lek, torg med servering, en mer öppen gräsmatta och blomsterprakt. Det ska bli en levande park för människor att stanna och umgås, som vi utformar både tillgängligt och lockande. Genom att planera för en så stor gräsyta som möjligt finns utrymme för både picknick och lite mindre spontanidrott som t.ex. boule. Sannolikt kommer ett café eller restaurang att kunna inrymmas i gamla laboratoriet (hus 19) och/eller i gamla vattengasverket, samt i en mindre paviljong för restaurang i parkens bästa solläge och närmast nationalstadsparken.

"I planeringen av den fysiska miljön har vi alltid i åtanke olika människors skiftande behov av aktiviteter."

I planeringen av den fysiska miljön har vi alltid i åtanke olika människors skiftande behov av aktiviteter. Förutom flickors och pojkars, mäns och kvinnors olika preferenser arbetar vi med ett brett mångfaldsperspektiv.

Det finns redan ett utegym längre upp i skogen på Hjorthagsberget. Behovet och möjligheterna för ytterligare ett längs med Husarviken utreds vidare.

Bollspel tar mycket yta i anspråk och det finns inte i själva parken. Vi undersöker möjligheten att få till yta för bollspel upp på taket på gamla laboratoriet (hus 19). Vi undersöker möjligheterna för skateaktivitet i området även om det inte finns plats för en utbyggd skatepark. Det finns röster både för och emot möjligheter till skateåkning. De platser som kan komma att bli aktuella ska i så fall inte att störa boende eller lugnare offentliga platser i området.

Pulkabacke går ej att ordna i parken då det är för plant i denna del området. Det finns möjligheter till pulkaåkning på andra sidan bron i Djurgårdsterrängen. Husarvikens och Värtans vatten kan frysa på vintern. Vi kommer inte att anlägga någon särskild damm att frysa på vintern.

Hundrastgård? Det kommer inte att byggas någon hundrastgård här. Det finns redan två rastgårdar i Hjorthagen och en i Lill-Jansskogen.

Pressbyrå? Vi planerar inte för den typen av verksamhet, däremot för café och restaurang, men vi kan inte heller styra detta i detaljplanen.

Äventyrsbad? Det kommer inte att bli någon simhall eller något äventyrsbad i området. Däremot badmöjlighet i vattenarenan.

Kajstråken

Kajstråken skall ha verksamhetslokaler närmast kajen med stora glasade partier mot kajen. Detta för att skapa trygghet på området, men också för att det är guldläge för verksamheter.

Det planeras för aktivitet i bottenvåningarna längs med kajerna genom att de i detaljplanen får bestämmelsen centrumändamål. Vi tror att det ska locka bra och intressanta aktörer som skapar trygghet i området.

Den nordöstra kajens bredd är viktig så att den varken blir för trång eller upplevs ödslig. Den måste ha utrymme för gröna planteringar, folkliv och olika typer av aktiviteter.

Kajerna föreslås få en bredd på 12–14 meter, vidgas vid en del platser och kommer att ha trädplanteringar. Ute på nordöstra spetsen kommer att finnas ett större utrymme för restaurang i byggnaden och för allmänna sittplatser på taket.

Reservera utrymme åt kajakuthyrning eller liknande vid vattnet, istället för småbåtshamn som bara gynnar ett fåtal båtägare.

Idag har ett segelsällskap platser i Ropsten och dessa kommer delvis att ersättas; en del av båtplatserna kommer alltså att vara reserverade för klubben. I Ropsten planeras också för allmänna båtplatser som kan hyras genom stadens idrottsförvaltning. Vi undersöker möjligheterna för t.ex. kanot, kajak och båtscouts i området.

Varför inte ha en bassäng så nära det "riktiga" vattnet som möjligt? Jämför med nya kajbassängen i Göteborg! Man badar i bassäng – men är ändå nästan i det riktiga havet!

Istället för att ha en bassäng nära det riktiga vattnet planerar vi med vattenarenan för bad i hamnbassängen. Badplatserna kommer vara öppna som andra naturbadplatser. Det kommer inte att bli någon separat badhall eller badbassäng, däremot finns i förslaget småbassänger för barn i soldäcken.

Vad har hänt sedan dialogen?

Förslaget håller nu öppet för promenad närmast vattnet genom att inte privatisera för serveringar. Serveringar och restauranger kommer att få plats i husens bottenvåningar.

Utrymme för restaurang har tillkommit ute på nordöstra spetsen av hamnen.

Mycket grönt längs kajerna.

Bredden på kajerna har setts över i förslaget för att finna en balans mellan önskemålen "gör breda kajer" och "undvik ödsligt vid kajerna". Nu finns en tydligare variation med olika sorters kajer.

Önskemål för kajstråken

Allmänna platser som är öppna, varierande och tillgängliga för alla. Planera för folkliv med många lokaler och platser att vistas på. Varierande matställen. Hellre plats att sitta och sola på än serveringar närmast vattnet.

"I de bästa sollägena prioriteras sittplatser."

Kajstråken planeras för att vara varierade, från mer intima och småskaliga möten mot nationalstadsparken, en småbåtssmaritim känsla vid ön, till vattenarenans generösa utrymme med mängder av sittmöjligheter. I de bästa sollägena prioriteras sittplatser och längs kajerna planeras lokaler i alla bottenvåningar för restauranger och folkliv. Allra närmast vattnet kommer inte att finnas serveringar, dessa blir öppna offentliga platser där alla kan sitta, sola och bada.

Projektet eftersträvar så lite markmarkeringar och avgränsningar som möjligt i kajstråken för att göra ytan så flexibel och öppen som möjligt. Vi kommer inte att separera gång och cykeltrafik på kajerna eller sätta staket mot vattnet. Cykelpendling förväntas i huvudsak ske över Bobergsgatan.

Vattenarenan

Vad har hänt sedan dialogen?

Mer tegel som fasadmateriäl som fortsättning på Gasverkets tegelarkitektur.

En härlig grundidé. Men [...] raka stråk och fasader är otroligt trist och andefattigt. [...] Detta kan bli områdets centrum, så något som tilltalar alla generationer är av vikt. Får inte bli en underutnyttjad, tråkig yta.

Mycket spektakulära/färgsprakande fasader, gärna höga, som gör att Stockholms nyaste vattenfront blir något man minns. Undvik räta linjer, betongytor, hus som skuggar och att det känns avstängt.

Arkitekturen har inte börjat utformas än och vi tror att det kommer förslag som är både spännande, intressanta och moderna. Det finns mycket variation i platserna och bebyggelsen och en viss del räta ytor bedöms vara nödvändiga för att skapa orienterbarhet och lugn. Vi hoppas att vi har fått till en bra balans. De visualiseringar som visats är endast volymsskisser och inte på något sätt färdiga förslag.

Sol och skuggstudier har gjorts och alla platsbildningar i vattenarenan är placerade där det finns mest sol. Det kommer ändå att finnas hus som skuggar i en tät stadsmiljö. I planeringen har vi utgått ifrån att du ska kunna välja om du vill sitta i sol eller i skugga.

Publika lokaler och verksamhetslokaler i gatunivå för att skapa liv och rörelse naturligt på platsen. Höga bostadsbyggnader så att många boende naturligt rör sig på platsen, mycket kontor så att det blir hög tillströmning av människor dygnet runt och underlag för caféer och restauranger. Bra belysning, inte för mycket skuggor

Vi siktar på en bra blandning mellan verksamheter och bostäder med centrumändamål i samtliga bottenvåningar. Byggnadshöjderna är varierade och exploateringsgraden i genomsnitt hög, vilket ger bra

underlag för att platserna ska befolkas. Kajerna är 12–14 meter breda och hela vattenarenans utformning inspirerad av skärgårds-landskapet. Träd kommer att planteras.

En rik, öppen och okomplicerad småbåtsmiljö. Inte vräkiga lyxbåtar och exklusiv klubbmiljö.

Helt privata båtplatser kommer inte finnas. Det kommer vara en båtklubb, kollektivtrafikbåtar, samt sannolikt några få angränsningsplatser för kortare stopp. För småbåtar planeras båtplatser som ingår i Stockholms allmänna båtplatser i Ropsten. De hyrs ut efter det allmänna kösystemet. Några speciella öppna platser som helt reserveras till privata pendelbåtar planeras inte.

"Finns det ett bättre namn än Vattenarenan?"

Finns det ett bättre namn än arbetsnamnet "Vattenarenan"?
Vi är öppna för förslag.

Önskemål för vattenarenan

Önskade aktiviteter runt vattenarenan:

- *Butiker och servering*
- *Sola och bada*
- *Klätternvägg och lianer*
- *Äventyrsbad*
- *Tävlingssimning*
- *Möjlighet att paddla, ro och segla – uthyrning av kajak, paddelbåt, roddbåt och mindre segelbåtar.*
- *Båtpool (jfr. bilpool)*
- *Skridsko och hockey*
- *Dans och musik*
- *Möjlighet att bara hänga*

Det finns en påtaglig risk för störningar från äventyrsbad. Däremot ska det finnas plats för att bada, hoppa och leka. Det planeras inga speciella åtgärder för att frysa vattnet. Om Värtan fryser kan det gå bra att åka skridskor.

Kajakuthyrning finns längre in i Husarviken. Det planeras för uppläggning av kajaker i kanalen. Eventuellt kommer klättermöjligheter i begränsad del av kajkanten. Inga lianer.

Inne i vattenarenan kommer det inte finnas motorbåtar, där prioriteras badande.

Vad har hänt sedan dialogen?

Flera av förslagen om kopplingar till Hjorthagen och Gasverket gäller ytor som inte längre tillhör den här detaljplanen. De kommer inte att tappas bort utan följer med till nästa planeringstapp.

Uppför slänten mot Hjorthagen

Förslaget är att bygga en promenad genom skogen, via en serpentinväg ner till stadsparken. Delar av naturen intill Gasverksvägen och Rådjursstigen kan bebyggas bland annat med förskola, men det kommer i nästa etapp. Ytterligare en hisskoppling kommer byggas från Gasverksvägen till gasverket. Vid Ropsten är det dock svårare att få till en tillgänglig koppling. Vi kommer rusta upp befintliga stigar och trappor men det kommer inte vara möjligt att göra dessa tillgängliga med rullstol eller barnvagn.

Vi har bedömt att den viktigaste kopplingen mellan bebyggelsen uppe på berget och ner till den nya bebyggelsen är vid Gasverket och stadsparken. Även en tillgänglig koppling vid Ropsten är önskvärd och vi bär med oss det i nästa skede, men i detta planförslag kommer vi inte ha möjlighet att tillskapa en koppling som är tillgänglig för alla. Tillgänglig väg upp och ner finns genom tunnelbanan eller med buss.

Här borde man bygga stadskvarter längs höjden hela vägen upp till befintlig bebyggelse för att skapa en naturlig länk mellan stadsdelarna. [...] Området har en inneboende höjdskillnad, på Södermalm och Kungsholmen har detta skapat några av de mest populära områdena i stan. Här är det superkritiskt att det inte bara blir gångvägar mellan träd.

Planerna är att stadsparken ska fortsätta upp på Hjorthagsberget genom att gångstråk och lekplats fortsätter på andra sidan Gasverksvägen. Denna koppling utformas och gestaltas i nästa etapp, när man i ett större sammanhang tittar på kransen kring berget.

"Skogen skapar en gräns mellan områdena."

Den slyiga skogsbacken gör ingen glad och det vore kul om man kunde exploatera hela vägen upp till Hjorthagen med både bostäder och kontor. [...] Om inte möjligt att exploatera allt i alla fall "kilar" med hus som binder samman stadsdelarna.

I förslaget utgörs kopplingen av vegetationen som stärker natursambanden och serpentinvägen som gör det möjligt att gå hela vägen uppifrån Hjorthagen ner i stadsparken och ut i Djurgårdsnaturen.

Kopplingen måste ske med byggnader, kanske en affärsgata.

I detta planförslag ingår inte bebyggelse i naturen söder om Gasverksvägen men vi tar synpunkterna med oss till kommande planering. Det är inte omöjligt att bebygga en del av naturen, kanske framförallt vid Rådjursstigen där det idag finns parkeringsgarage.

Viktigt med kollektivtrafiken och upplyst när det är mörkt. Och att ni kan protestera mot SL:s förfärliga förslag att stänga Hjorthagen-ingången sen kvällstid. Vem vågar gå genom den mörka skogen till Ropstensuppgången mot Lidingö?

Ytor för mer platskrävande (och mer störande) aktiviteter. Använd de naturliga höjdskillnaderna: skatepark, pulkabacke, snowboard-park, häftiga rutschkanor, "linbanor" etc.

Att koppla samman områdena genom platskrävande (och störande) aktiviteter ser vi inte som en optimal användning av naturmarken. Att koppla samman områdena behöver göras varsamt för att värna naturen. Samtidigt kan det behövas aktiviteter som känns trygga och används frekvent dygnet runt. Det är högt prioriterat att inte skapa kopplingar som känns otrygga för någon. Vi tar till oss informationen om att det är mörkt och otryggt i gångvägarna vid tunnelbanan i Ropsten och ser över möjligheten att förbättra belysningen där.

"Upprusta och knyt samman. Hjorthagsstaden!"

Bryt upp beteckningen "gamla" Hjorthagen och nya Norra Djurgårdsstaden. Upprusta och knyt samman. Hjorthagsstaden!

Vi instämmer helt med att det är felaktigt att benämna platserna som gamla Hjorthagen och nya Norra Djurgårdstaden och vi är helt inne på spåret att upprusta och knyta samman. Det officiella namnet är Hjorthagen för hela området och projektet Norra Djurgårdsstaden omfattar även andra delar längre söderut, vid Södra Värtan och Loudan.

Förbi stadsparken mot Gasverket

I projektet har det varit en viktig aspekt att knyta samman och förstärka de antikvariska värdena i Gasverksområdet med Värtans öppna vatten. Den kulturhistoriska miljön ska knyta från Gasverket över Vattengasverket, som planeras för något mycket publikt (gärna med restaurang), via gamla kajen och nya Vattenarenan ut till det öppna vattnet. Utformningen av torgparken runt Vattengasverket och torget vid hus 19 (gamla laboratoriet) får samma gestaltning med bland annat samma markbeläggning och trädplantering för att förstärka den östvästliga riktningen.

Det skulle vara trevligt om gasverkets tegelfasader återkom i det nya området, som en kontinuitet och påminnelse.

De båda äldre tegelbyggnaderna sparas i Kolkajen – vattengasverket och tjärfabriken. Antikvariska utredningar visar att det är viktigt att kunna läsa områdets historia och gasverkets produktionslinje i byggnaderna, en för trogen härmning av de bevarade byggnaderna skulle försvåra denna läsbarhet. Tegelfasader kan dock göras i många olika utföranden och det kan vara en god idé att följa vidare på Gasverkets tegelarkitektur i den nya bebyggelsen. Vi tar med oss idén och arbetar vi vidare med tegelfasader vid vattenarenan som en förlängning av gasverksaxeln.

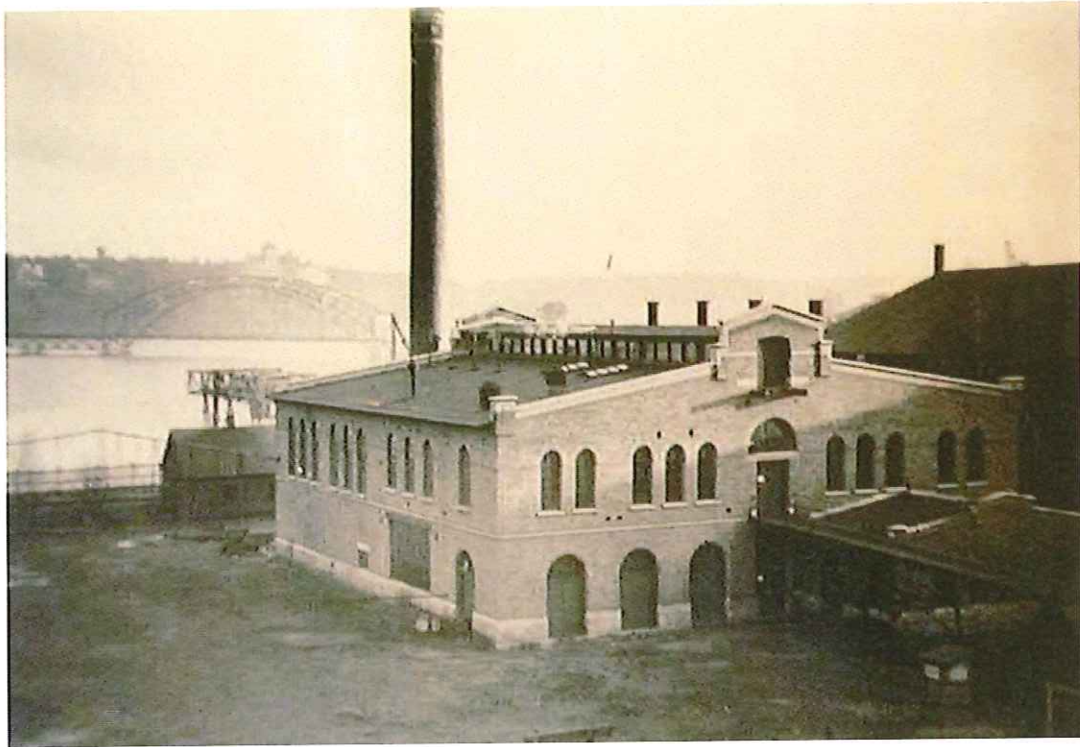


Bild 1: Vattengasverket (togs i bruk 1906) byggdes för att säkerställa en ökad gasproduktion vid säsongsvariationer i efterfrågan. Anläggningen var inte del av den produktionslinje där gas tillverkades genom torrdestillation av stenkol, utan ett komplement till denna huvudsakliga produktion.



Bild 2: Tjärfabriken (byggd 1918) var del av en biproduktanläggning där även de ännu bevarade olje- och bensocisternerna ingick. Tjären upphettades för att producera olja av olika kvalitet, exempelvis taktjära, vägtjärnor och kreosotolja.